

Lövith Margó

1944. április 11. Margó, jövődöbeli feleségem itt már komoly nő. Látszik is, hogy önellátó, önmagát gondozó hölgy. Budapesten készült a kép, közvetlenül a deportálás előtt. Egy férfi fehérneműszalonban volt varrónő. Ebben az időben már a nagynénjénél lakott. Ilyen kalapot nem viselt akárki, csak az, aki tartotta magát valamire. ?Emlékl sok-sok szeretettel Margittól? -- ez van a kép hátára írva, ekkor még Margitnak szólítottatta magát. Lövith Margó debreceni születésű volt, 1925-ben született, proletárcsaládból való volt. Szegény és nagyon vallásos asszony volt az anyja. Az apja meghalt tüdővészben, amikor Margóék még gyerekek voltak, s anyagilag teljesen

tönkrement a család. Az özvegyasszony beadta a két kisebb leányát a budapesti Izraelita Leányintézetbe [Pesti Izraelita Nőegylet Országos Árvaháza]. Margó olyan tíz-tizenkét éves lehetett, Évi olyan öt-hat, és ott nevelkedtek egészen a deportálásig. Egy zsidó női leányintézet volt, a gazdag zsidó nők tartották fenn, mindent megadtak nekik. Fel kellett legyenek szépen öltözve, magas sarkú cipőjük volt. Olyan volt, mint egy svájci nevelőintézet, azzal a különbséggel, hogy mindegyik lányt mesterségre tanították. [Közvetlenül a felszabadulás után ismerkedett meg Lővith Egon Breuer Margóval. Hazatérve] Margóval elmentünk, fölkerestük a leányintézet igazgatóját, s egyrészt találkoztunk azokkal, akikkel ő ott volt. Nagyon szép volt az intézet. A szobák tiszták, rendesek voltak, és nem volt semmilyen intézeti jellege. Az étkezőben leesett az állam, hogy nem padokon ültek, mint a verebek, hanem asztalok voltak négy székkal. Azt tudom, hogy kellett mondani asztali áldást. Ők terítették meg az asztalokat, ők is szedték össze, vitték a tányérokat a konyhára. Egyébként volt személyzet, a mosást, vasalást nem velük csináltatták, de megtanították őket vasalni, varrni. Volt varrodájuk s mindenkinek külön varrógépe. Margó ott tanult meg varrni. Még láttam, volt valamelyik teremben színpad, a zongora ott állt, tanultak énekelni. Kórusuk is volt, felléptek, volt nekik egy kis zsinagógájuk is ott. Margó szólista volt a kórusban. Volt egy tornaterem is. A leányintézetben betartották az ünnepeket, csak modernek voltak. Szombaton nem dolgoztak [lásd: szombati munkavégzés tilalma]. Biztosan sétáltak is, mert gyönyörű kertje is volt az otthonnak, és kertészük is volt. A könyvtárból vettek ki könyvet, olvashattak esetleg valamit. Bankbetétje is volt az intézetnek, villamosbérletük és operabérletük volt. Úgy tudom, hogy fizették nekik addig, amíg el nem mentek az intézetből. Margónak öt gimnáziuma volt. Tanultak héberül az intézetben, mert az imádságot kellett tudják olvasni. Angolul is beszélt. Elvégezte Margó az inasiskolát [varrónőnek tanult], és segéd lett egy budapesti előkelő férfi fehéreneműszalonban. Ha már kerestek is, nem tették ki őket, még segédkorukban is ott maradhattak az otthonban. 14 évtől felfelé már ketten voltak egy szobában. Margó 16 éves koráig az otthonban lakott, az inaséveit ott töltötte, és akkor egy jó módú nagynénijéhez költözött. A nagynéni az anyja családjából származott, ő is szegény volt, de szerencséje volt, hogy férjhez ment egy gazdag pasashoz, aki igazgató volt, vállalata volt. Tehát négyszobás, központi fűtéses, csempézett lakásba került Margó. De biztos kellett segítsen jócskán.